

ODPOVEDE EURÓPSKEJ KOMISIE

NA OSOBITNÚ SPRÁVU EURÓPSKEHO
DVORA AUDÍTOROV

**Podvody v rámci spoločnej
poľnohospodárskej politiky: čas na hlbšie
riešenie rastúcich obáv**

Obsah

ZHRNUTIE (body I – XI).....	2
ÚVOD (body 1 – 23).....	3
ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP (body 24 – 27).....	4
PRIPOMIENKY (body 28 – 105).....	4
ZÁVERY A ODPORÚČANIA (body 106 – 112).....	12
Odporúčanie 1 – Získať a šíriť hlbšie poznatky o rizikách podvodov a opatreniach v oblasti výdavkov na SPP.....	13
Odporúčanie 2 – Podporovať využívanie nových technológií pri prevencii a odhaľovaní podvodov vo výdavkoch na SPP.....	14

V tomto dokumente sa predkladajú odpovede Európskej komisie na pripomienky k osobitnej správe Európskeho dvora audítorov v súlade s článkom 259 nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré budú uverejnené spoločne s osobitnou správou.

ZHRNUTIE (body I – XI)

Odpovede Komisie:

Spoločná odpoveď Komisie na zhrnutie

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) je pravou európskou politikou, pretože členské štáty združujú zdroje, aby realizovali jednotnú spoločnú politiku s jednotným európskym rozpočtom.

V rámci SPP figuruje 6,6 milióna prijímateľov, pričom výdavky z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) sa realizujú v rámci zdieľaného riadenia prostredníctvom komplexného systému riadenia a kontroly, ktorý je navrhnutý tak, aby zabezpečoval zákonnosť a správnosť výdavkov v rámci SPP.

Keď Komisia plní rozpočet v rámci zdieľaného riadenia, úlohy plnenia rozpočtu sa zdieľajú s členskými štátmi. Členské štáty sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa činnosti financované z rozpočtu EÚ vykonávali správne a účinne a v súlade s pravidlami EÚ. Sú povinné zaviesť systémy, ktoré predchádzajú nezrovnalostiam a podvodom, odhaľujú a naprávajú ich. V právnych predpisoch o SPP sa stanovuje, že akreditujú platobné agentúry, čo sú špecializované orgány zodpovedné za riadenie a kontrolu finančných prostriedkov Únie, najmä pokiaľ ide o platby prijímateľom a finančné vykazovanie Komisii.

Certifikačné orgány určené členskými štátmi zároveň každoročne poskytujú stanovisko k úplnosti, presnosti a vecnej správnosti ročnej účtovnej závierky príslušnej platobnej agentúry, riadnemu fungovaniu jej systému vnútornej kontroly a k zákonnosti a správnosti výdavkov vykázaných Komisii.

Komisia zastáva názor, že zaberanie pôdy nepredstavuje problém inherentne spojený so zneužívaním konkrétnych nedostatkov právnych predpisov o SPP. Tieto javy sú skôr spojené s možnými nedostatkami právnych systémov, dohľadu a ochrany individuálnych práv v členských štátoch, a preto ich musia v prípade potreby riešiť podľa všeobecného prístupu založeného na zásadách právneho štátu.

Pri akreditačných auditoch, ktoré vykonáva Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI), sa zohľadňujú opatrenia na boj proti podvodom vykonávané platobnými agentúrami v súvislosti so zložkami akreditačných kritérií, najmä pokiaľ ide o vnútorné prostredie, schvaľovanie žiadostí a monitorovanie (posúdenie rizika sa vykonáva vo fáze plánovania s cieľom identifikovať oblasti, na ktoré sa treba počas auditu zamerať – riziko podvodov sa vždy zohľadňuje vo fáze plánovania). V prípade potreby viedli zistenia a odporúčania GR AGRI k vykonávaniu plánov nápravy alebo zlepšenia platobnými agentúrami.

Úroveň podrobností podávaných správ vychádza z odborného posúdenia certifikačných orgánov. Ak práca certifikačných orgánov nevedla k žiadnym zisteniam, certifikačné orgány nie sú povinné poskytnúť ďalšie podrobnosti o vykonanej práci.

Komisia podporuje využívanie prístupu monitorovacích kontrol už od roku 2018. Okrem poskytovania bezplatného prístupu k službám prístupu k údajom a informáciám (DIAS) programu Copernicus na účely monitorovania SPP Komisia vypracovala usmerňovacie dokumenty, zorganizovala rôzne stretnutia a webináre so zainteresovanými stranami a v roku 2021 začala monitorovacie kontroly osvetovej činnosti s cieľom riešiť vnímané alebo skutočné technické prekážky pri využívaní satelitných údajov z družíc Sentinel na monitorovanie SPP. V dôsledku toho sa v roku 2021 využívanie prístupu monitorovacích kontrol v členských štátoch v porovnaní s rokom 2020 zdvojnásobilo, čím sa prekonal priebežný míľnik Komisie, ktorým je pokrytie 10 % využívanej poľnohospodárskej plochy do roku 2022.

Komisia prijíma odporúčania EDA.

ÚVOD (body 1 – 23)

Odpovede Komisie:

09. „Podvod“ poškodzujúci finančné záujmy Únie je vymedzený v článku 3 smernice (EÚ) 2017/1371 (smernica o ochrane finančných záujmov) o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva, a to pokiaľ ide o akékoľvek konanie alebo opomenutie týkajúce sa: i) výdavkov nesúvisiacich s verejným obstarávaním a ii) výdavkov súvisiacich s verejným obstarávaním. „Iné trestné činy (pranie špinavých peňazí, pasívna aj aktívna korupcia, sprenevera) poškodzujúce finančné záujmy Únie“, ako sa opisuje v článku 4 smernice o ochrane finančných záujmov, by sa mali posudzovať spoločne.

11. Pojmy „interný“ a „externý podvod“, ktoré používa EDA, sa nezhodujú s pojmami „interné“ a „externé vyšetrovania“ úradu OLAF, ako sú vymedzené v článku 4 nariadenia (EÚ, Euratom) č. 883/2013.

PRVÁ ZARÁŽKA – Hoci porušenie služobného tajomstva alebo pasívna korupcia môžu byť v mnohých prípadoch spojené aj s podvodným konaním, neplatí to vždy v prípade nedeklarovaných konfliktov záujmov.

DRUHÁ ZARÁŽKA – V smernici o ochrane finančných záujmov sa rozlišuje podvod, pokiaľ ide o akékoľvek konanie alebo opomenutie týkajúce sa: i) výdavkov nesúvisiacich s verejným obstarávaním a ii) výdavkov súvisiacich s verejným obstarávaním. „Iné trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Únie“, napr. aktívna korupcia, by sa mali považovať za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje toto vymedzenie.

13. PRVÁ ZARÁŽKA – Zatiaľ čo Komisia, konkrétne Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (GR AGRI), má v konečnom dôsledku zodpovednosť za SPP, o jej riadenie sa delí s platobnými agentúrami v členských štátoch. Od roku 2015 vydávajú nezávislé certifikačné orgány v členských štátoch každoročne stanovisko k správnosti výdavkov platobných agentúr.

DRUHÁ ZARÁŽKA – Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) vykonáva administratívne vyšetrovania podvodov, korupcie a akýchkoľvek iných protiprávnych činov poškodzujúcich finančné záujmy rozpočtu EÚ a vážnych pochybení v rámci inštitúcií EÚ.

23. V súvislosti so zistením EDA týkajúcim sa neúplnosti údajov uverejnených v správach o ochrane finančných záujmov Komisia v odpovedi na osobitnú správu EDA č. 1/2019 vysvetlila, že nenahlásenie daných prípadov v roku x neznamená, že tento prípad sa vôbec nenahlási. Preto sa pri príprave správy o ochrane finančných záujmov analýza vzťahuje aspoň na päť rokov, aby sa minimalizoval vplyv takéhoto nenahlásenia, a preto sa účinky tohto (včasného) nenahlásenia považujú za účinky s vplyvom na odhady prípadov odhalenia len v obmedzenom rozsahu, čo významne neovplyvňuje závery Komisie.

Komisia sa domnieva, že správa o ochrane finančných záujmov je najpresnejším dostupným nástrojom na odhad vplyvu podvodov s finančnými prostriedkami EÚ.

ROZSAH AUDITU A AUDÍTORSKÝ PRÍSTUP (body 24 – 27)

Žiadne odpovede Komisie.

PRIPOMIENKY (body 28 – 105)

Odpovede Komisie:

30. Komisia by chcela poukázať na to, že chyby nie sú to isté čo podvody.

Komisia odkazuje na svoju odpoveď na bod 6.36 výročnej správy EDA za rok 2019 a berie na vedomie posúdenie EDA, že riziko podvodu je väčšie v oblastiach, na ktoré sa vo všeobecnosti vzťahuje spolufinancovanie založené na preplatení nákladov, a nie v oblasti priamych platieb a výdavkov na rozvoj vidieka založených na ploche, ktoré tvoria prevažnú väčšinu výdavkov SPP.

Treba pripomenúť, že pokiaľ ide o platby založené na preplatení nákladov, v súčasnom legislatívnom rámci SPP sa uplatňujú zložité podmienky a pravidlá oprávnenosti v prípadoch, keď je na dosiahnutie ambiciózných politických cieľov potrebné zameranie pomoci. Je to teda potrebné na vyváženú zákonnosť a spravnosť s dosiahnutím politických cieľov, pričom sa prihliada aj na náklady na vykonávanie. V období 2023 – 2027 Komisia túto otázku rieši podporou využívania zjednodušeného vykazovania nákladov a zjednodušením SPP.

ILUSTRÁCIA 6 – FAKTORY OVPLYVŇUJÚCE NEZROVNALOSTI A PODVODY

Komisia pripomína významnú úlohu integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) vrátane systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS) pri udržiavaní nízkeho rizika chýb v platbách na plochu v rámci SPP (priame platby a niektoré opatrenia na rozvoj vidieka), ako uznal EDA.

Pozri odpoveď Komisie na bod 30.

31. Komisia poukazuje na to, že umelé vytvorenie podmienok na splnenie kritérií oprávnenosti predstavuje nezrovnalosť, a nie nevyhnutne podvod. Poskytnutie nepravdivých informácií, aby bolo možné mať neoprávnený prospech z pomoci SPP, zároveň predstavuje konkrétny prípad podvodného konania.

Rámček 3 – Príklady simulácie činností a falšovania dokumentov na získanie finančných prostriedkov EÚ

Komisia poukazuje na to, že slovenský prípad opísaný v rámciku 3 je príkladom účinného fungovania systému riadenia a kontroly v členskom štáte, ktorý náležite zabránil poškodeniu finančných záujmov EÚ a riadne nahlásil prípad podľa zavedených postupov.

40. S cieľom zaručiť bezpečné vykonávanie opatrenia na propagáciu vína vydalo GR AGRI v roku 2016 usmernenia¹ týkajúce sa vnútroštátnych podporných programov v sektore vinohradníctva a vinárstva, najmä pokiaľ ide o propagačné opatrenie. Okrem toho GR AGRI v roku 2021 vydalo

¹ Dostupné na adrese https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/food-farming-fisheries/farming/documents/wine-guidelines-national-support-programmes-2016-16-12_en.pdf.

oznámenie pre delegátov členských štátov o „technických otázkach zistených pri propagácii vína v tretích krajinách“. To by malo prispieť k zmierneniu rizík, pokiaľ ide o vykonávanie propagačného opatrenia v sektore vinohradníctva a vinárstva.

PRVÁ ZARÁŽKA – Výdavky spojené s nákladmi na zamestnancov sú právne obmedzené na 50 % celkových nákladov na vykonávané propagačné opatrenie.

DRUHÁ ZARÁŽKA – Kontroly na mieste v krajinách mimo EÚ sú upravené vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2016/1150. Neexistuje žiadna osobitná povinnosť/cieľ minimálnych kontrol zameraných na operácie výberu vzoriek vyvinutých v tretích krajinách. Okrem toho sa v nariadení nevyžadujú kontroly na mieste tam, kde sa akcie vykonávajú, ale len v priestoroch prijímateľa alebo organizačného orgánu. Kontroly na mieste pri propagácii vína v tretích krajinách sa nezameriavajú na overovanie operácie na mieste.

TRETIA ZARÁŽKA – Článok 41 vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/1150 obsahuje osobitné požiadavky, ak propagačné činnosti vykonáva orgán poverený organizáciou.

42. Komisia potvrdzuje, že požiadavka, aby mal poľnohospodár k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, je požiadavkou na pridelenie platobných nárokov a na aktiváciu platobných nárokov na účely získania príslušnej platby v rámci režimu základných platieb alebo prijatia platby v rámci režimu jednotnej platby na plochu.

Rámček 5 – Čo je „zaberanie pôdy“?

Jav zaberania pôdy je širší ako koncentrácia poľnohospodárskej pôdy a podpora v rukách niekoľkých príjemcov, čoho si je Komisia vedomá (u 20 % prijímateľov SPP sa koncentruje približne 80 % priamych platieb, čo odráža rozdelenie vlastníctva pôdy). Výsledkom SPP na obdobie 2014 – 2022 bolo v porovnaní s obdobím 2011 – 2013 podstatné prerozdelenie priamych platieb menším poľnohospodárom a oblastiam s prírodnými obmedzeniami. Nová SPP na obdobie 2023 – 2027 ďalej smeruje k zlepšeniu spravodlivosti rozdeľovania priamych platieb prostredníctvom nástrojov, ako je obmedzenie, zníženie platieb, a najmä prostredníctvom uplatňovania komplementárnej redistributívnej podpory príjmu v záujme udržateľnosti.

Pokiaľ ide o „zaberanie pôdy“ a podvodné praktiky, Komisia by chcela poukázať na to, že existuje rozdiel medzi nezákonným získaním pôdy (čo znamená nadobudnutie právneho úkonu vlastníctva pôdy prostredníctvom trestných činov, ako sú násilné činy alebo zastrešovanie) a následným skutočným splnením podmienok oprávnenosti na jednej strane a len predstieraním splnenia podmienok oprávnenosti predložením pozmenených a/alebo falšovaných dokladov na strane druhej. V tomto prípade by mohlo ísť o problém, ktorý by mohli odhaliť opatrenia platobnej agentúry na boj proti podvodu.

47. Komisia víta, že EDA pozitívne hodnotí úlohu integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) a systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS) pri predchádzaní chybám a pri znižovaní úrovni chybovosti. Pozri aj odpoveď Komisie na ilustráciu 6.

49. Komisia súhlasí s názorom EDA, že tieto spôsoby pokusov o nelegálny príjem z finančných prostriedkov EÚ (napr. podvodníci sa snažia nadobudnúť poľnohospodársku pôdu nezákonne a následne požiadať o podporu) sú skutočne pravdepodobne výsledkom efektívneho systému riadenia a kontroly, ako je IACS-LPIS, ktorý prinútil „podvodníkov“, aby hľadali rôzne spôsoby

získania pomoci. Tieto rôzne spôsoby veľmi často vystavujú podvodníkov vyššiemu riziku odhalenia a tvrdším sankciám (vrátane dlhých trestov odňatia slobody). Celkovo to dokazuje spoľahlivosť zavedeného systému.

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA ILUSTRÁCIU 7 A BODY 50 – 51:

Pokiaľ ide o „zaberanie pôdy“ a podvodné praktiky, Komisia by chcela poukázať na to, že existuje rozdiel medzi nezákonným získaním pôdy (čo znamená získanie právneho úkonu vlastníctva pôdy prostredníctvom trestných činov, ako sú násilné činy alebo zastráňovanie) a následným skutočným splnením podmienok oprávnenosti na jednej strane a len predstieraním splnenia podmienok oprávnenosti predložením pozmenených a/alebo falšovaných dokladov na strane druhej. V tomto prípade by mohlo ísť o problém, ktorý by mohli odhaliť opatrenia platobnej agentúry na boj proti podvodom.

Rámček 6 – Príklad nezákonne nárokovanej pôdy v Taliansku

Situáciu v Taliansku predstavenú v rámečku 6 sledovalo GR AGRI v rámci dvoch auditov, pričom jeden z nich viedol k finančnej oprave vo výške 158 miliónov EUR a druhý k finančnej oprave vo výške 21 miliónov EUR. Rozpočet EÚ bol preto primerane chránený prostredníctvom kombinovanej a koordinovanej práce úradu OLAF a GR AGRI. Je to ďalší príklad toho, že Komisia pokladá boj proti podvodom a ochranu finančných záujmov EÚ za svoju najvyššiu prioritu.

52. Otázky opísané v rámečku 7 nemusia nevyhnutne súvisieť s nedostatkami v kontrolách vykonávaných platobnými agentúrami, ale skôr s nedostatkami v spôsobe riadenia vlastníctva pôdy a prenájmu pôdy v konkrétnom členskom štáte. Dôraz by sa mal klásť na naliehavú potrebu zlepšiť tieto systémy, a nie na skúmanie kontrol platobných agentúr ako takých.

53. V nariadení (EÚ) č. 1307/2013 ani v právnom rámci pre novú SPP na obdobie 2023 – 2027 [nariadenie (EÚ) 2021/2115 o podpore strategických plánov] sa nevymedzuje povaha právneho vzťahu, ktorým by sa určilo, že hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, má poľnohospodár k dispozícii, keďže nie je možné nájsť spoločné pravidlo, ktoré je zlučiteľné so všetkými vnútroštátnymi právnymi predpismi. Vyčerpávajúce požiadavky by boli takisto v rozpore s koncepciou nového modelu vykonávania. V súlade so zásadou zmluvnej slobody sú však všetky právne dostupné formy poľnohospodárskej pôdy, ktorá je „k dispozícii“, uvedené vo vnútroštátnom práve v tejto súvislosti vyhovujúce. Tieto formy môžu okrem iného zahŕňať vlastníctvo, koncesiu na pôdu, písomnú nájomnú zmluvu, ústnu nájomnú zmluvu alebo inú formu ústnej dohody, nenapadnuteľné vlastníctvo, ak to umožňujú vnútroštátne právne predpisy alebo iné vnútroštátne právne formy, právna tradícia a/alebo právna obyčaj.

54. Komisia opätovne zdôrazňuje, že je dôležité, aby členské štáty zaviedli primerané systémy kontroly riadenia s cieľom predchádzať nezrovnalostiam a odhaľovať ich a chrániť finančné záujmy Únie. Z tohto dôvodu by sa kontroly nemali obmedzovať na prípady dvojitych žiadostí. Forma kontroly žiadostí o pomoc a overenie splnenia požiadavky, aby mal poľnohospodár k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, však podlieha voľnej úvahe členských štátov.

55. V rámci zdieľaného riadenia sa členským štátom poskytuje flexibilita pri organizovaní ich systémov kontroly. Rozdielne metódy sa preto odrážajú v rozdielnych vnútroštátnych systémoch. Komisia nabáda členské štáty, aby sa pri kontrolách zamerali na nezrovnalosti a neobmedzovali ich na prípady dvojitych žiadostí. Členské štáty sa v skutočnosti vyzývajú, aby si splnili všeobecnú povinnosť vykonávať účinné a systematické administratívne kontroly vrátane splnenia požiadavky

mať pôdu zákonne k dispozícii, a to napriek svojej voľnej úvahe a právu predpokladať, že žiadateľ má k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu.

56. V prípade dvojitych žiadostí musia členské štáty najprv určiť, kto má oprávnené hektáre zákonne k dispozícii. Ak jeden zo žiadateľov nemá žiadne zákonné právo, nemôže tvrdiť, že má predmetnú pôdu zákonne k dispozícii. Po druhé, ak dvaja účastníci konania môžu preukázať právny vzťah, pokiaľ ide o pôdu, vnútroštátne orgány musia určiť, kto má rozhodovaciu právomoc v súvislosti s poľnohospodárskymi činnosťami vykonávanými na týchto hektároch a využíva príjmy a znáša finančné riziká spojené s týmito činnosťami v súlade so zásadami stanovenými vo veci C-61/09 Landkreis Bad Dürkheim.

58. Vykonávanie poľnohospodárskych činností na poľnohospodárskej pôde majú platobné agentúry kontrolovať v rámci požadovaných kontrol, ktoré sa majú vykonať v súvislosti s podmienkami oprávnenosti. Certifikačné orgány potom pravidelne vykonávajú audit týchto systémov kontroly a v prípade potreby podliehajú auditom Komisie. Následne sa uplatnia finančné opravy, ak sa zistí, že tieto kontroly majú nedostatky.

Rámček 8 – Atraktivnosť pasienkov a horských oblastí pre podvodníkov

Okrem vyšetovania úradu OLAF sa audity Komisie zaoberajú aj týmto druhom problémov (napr. atraktivnosťou pasienkov a horských oblastí pre podvodníkov) a uplatňujú sa finančné opravy, až kým nedôjde k náprave situácie a rozpočet EÚ nebude plne chránený. Veľmi často sa to deje v kontexte akčných plánov, ktoré majú členské štáty vykonávať pod dohľadom Komisie, aby sa zabezpečilo úplné a rýchle odstránenie zistených nedostatkov.

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA BODY 59 – 61:

Komisia by chcela zdôrazniť, že je potrebné jasne rozlišovať medzi preukázaným podvodom a podozrením z podvodných nezrovnalostí. Podvody môžu vyšetrovať len orgány príslušné na vyšetovanie takýchto prípadov, napr. úrad OLAF, EPPO alebo orgány členských štátov pre boj proti podvodom a orgány presadzovania práva. Podvod možno preukázať len konečným rozhodnutím správneho alebo trestného súdu.

Z 12 prípadov zaslaných úradu OLAF dosiaľ úrad OLAF uzavrel dve vyšetovania s finančnými odporúčaniami pre GR AGRI na účely organizácie vymáhania neoprávnene vyplatenej sumy. V týchto dvoch konkrétnych prípadoch úrad OLAF potvrdil existenciu nezrovnalostí, ale nenašiel dôkazy o podvode. Zvyšných desať prípadov sa stále vyšetruje, preto sa k nim Komisia nemôže ďalej vyjadrovať.

Komisia okrem toho s uspokojením konštatuje, že za posledné dva roky bola chybovosť, ktorú EDA vykázal v kapitole o prírodných zdrojoch, blízko prahu významnosti (1,9 % v roku 2019 a 2 % v roku 2020) a v súlade s chybovosťou, ktorú vykázalo GR AGRI vo svojej výročnej správe o činnosti.

Komisia poznamenáva, že EDA sa nepovažuje za orgán oprávnený vyšetrovať podvody. To isté platí aj pre auditorov Komisie.

62. Pokiaľ ide o opatrenia prijaté Komisiou v oblasti podvodov v rámci SPP, Komisia sa domnieva, že má prehľad o podvodoch a rizikách podvodov a naďalej je aktívna a monitoruje riziko podvodov v súvislosti s výdavkami SPP.

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA BODY 65 AŽ 69:

Komisia konštatuje, že „zaberanie pôdy“ nepredstavuje problém inherentne spojený so zneužívaním konkrétnych nedostatkov právnych predpisov o SPP. Tieto javy sú skôr spojené s možnými nedostatkami právnych systémov, dohľadu a ochrany individuálnych práv v členských štátoch, a preto ich musia v prípade potreby riešiť podľa všeobecného prístupu založeného na zásadách právneho štátu.

Pokiaľ ide o problém „zaberania pôdy“ vo všeobecnosti, GR AGRI vo svojej výročnej správe o stratégii boja proti podvodom za rok 2020 predstavilo veľmi odlišnú koncepciu, podľa ktorej „zaberanie pôdy“ „nepredstavuje problém inherentne spojený so zneužívaním konkrétnych nedostatkov právnych predpisov o SPP“.

Ako uznal EDA v bode 56, Komisia podnikla kroky s cieľom poskytnúť členským štátom usmernenie o tom, ako riešiť problémy týkajúce sa zaberania pôdy, ak súvisia s problémom „pôdy, ktorá je k dispozícii“.

Pokiaľ ide o „zaberanie pôdy“ a podvodné praktiky, Komisia by chcela poukázať na to, že existuje rozdiel medzi nezákonným získaním pôdy (čo znamená získanie právneho úkonu vlastníctva pôdy prostredníctvom trestných činov, ako sú násilné činy alebo zastrašovanie) a následným skutočným splnením podmienok oprávnenosti na jednej strane a len predstieraním splnenia podmienok oprávnenosti predložením pozmenených a/alebo falšovaných dokladov na strane druhej. V tomto prípade by mohlo ísť o problém, ktorý by mohli odhaliť opatrenia platobnej agentúry na boj proti podvodom.

ILUSTRÁCIA 9 – HARMONOGRAM USMERNENÍ GR AGRI PRE ČLENSKÉ ŠTÁTY

Komisia poukazuje na to, že si je vedomá dôležitosti podpory, ktorá sa má poskytovať členským štátom, a je v úzkom kontakte s platobnými agentúrami členských štátov, aby poskytla potrebnú podporu v súlade s prijatými žiadosťami.

74. Komisia sa domnieva, že takisto uľahčuje výmenu osvedčených postupov, pokiaľ ide o opatrenia na boj proti podvodom, od roku 2019 aj na konferenciách platobných agentúr, ak ich bolo možné zorganizovať vzhľadom na obmedzenia súvisiace s ochorením COVID-19, napríklad na konferencii v októbri 2020, na ktorej vystúpila s prezentáciou chorvátska platobná agentúra. Výmeny sa uskutočnili aj na stretnutiach vzdelávacej siete. Okrem toho sa v roku 2021 obnovili semináre o boji proti podvodom a GR AGRI vždy reagovalo na žiadosti členských štátov v tejto súvislosti. V roku 2022 sa skutočne organizujú ďalšie semináre v súlade s prijatými žiadosťami.

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA BODY 75 AŽ 78:

Komisia monitoruje opatrenia na boj proti podvodom vykonávané členskými štátmi prostredníctvom práce certifikačných orgánov.

Vnútroštátne opatrenia na boj proti podvodom sú pod neustálym dohľadom prostredníctvom práce certifikačných orgánov a ich výročných správ pre Komisiu.

Uvedený dohľad sa vykonáva v súlade s ďalej opísaným prístupom a v súlade so súčasnými právnymi ustanoveniami:

platobné agentúry majú právnu povinnosť zaviesť opatrenia na boj proti podvodom. S cieľom podporiť platobné agentúry pri zavádzaní riadnych opatrení GR AGRI poskytlo členským štátom usmernenie o vykonávaní akreditačných kritérií, pokiaľ ide o opatrenia na boj proti podvodom.

Komisia zdôrazňuje, že pokiaľ ide o opatrenia na boj proti podvodom, členské štáty majú v rámci zdieľaného riadenia vedúcu úlohu. Usmernenie 1 o akreditačných kritériách je dokument, v ktorom sa uvádzajú minimálne požiadavky, ktoré certifikačné orgány očakávajú, pokiaľ ide o preskúmanie všetkých akreditačných kritérií vrátane predchádzania podvodom a ich odhaľovania. Konkrétnejšie

usmernenie pre členské štáty, pokiaľ ide o opatrenia na boj proti podvodom, spolu s osvedčenými postupmi boli poskytnuté napr. počas zasadnutia expertnej skupiny v novembri 2021.

Úroveň podrobností podávaných správ vychádza z odborného posúdenia certifikačných orgánov; Komisia však objasňuje, že v prípadoch zistených nedostatkov týkajúcich sa predchádzania podvodom a/alebo ich odhaľovania boli tieto nedostatky primerane opísané v správach certifikačných orgánov. Ak práca certifikačných orgánov nevedla k žiadnym zisteniam, certifikačné orgány nie sú povinné poskytnúť ďalšie podrobnosti o vykonanej práci.

Komisia (GR AGRI) každoročne uskutočňuje niekoľko audítorských misií v členských štátoch, počas ktorých sa testuje vykonávanie stratégie auditu certifikačných orgánov a kvalita jej práce na posúdení systému vnútornej kontroly platobnej agentúry vrátane preskúmania akreditačných kritérií.

80. Ako jasne uviedol EDA, Komisia vykonáva audity, ktoré nie sú a nemali by byť vyšetrovaniami podvodov. Komisia však vykonáva kontroly opatrení na boj proti podvodom zavedených členskými štátmi.

Pri akreditačných auditoch, ktoré vykonalo GR AGRI, sa zohľadňujú opatrenia na boj proti podvodom vykonávané platobnými agentúrami v súvislosti so zložkami akreditačných kritérií, najmä pokiaľ ide o *vnútorné prostredie, schvaľovanie žiadostí a monitorovanie* (posúdenie rizika sa vykonáva vo fáze plánovania s cieľom identifikovať oblasti, na ktoré sa počas auditu treba zamerať – riziko podvodu sa vždy zohľadňuje vo fáze plánovania). V prípade potreby viedli zistenia a odporúčania GR AGRI k vykonávaniu plánov nápravy alebo zlepšenia platobnými agentúrami.

Rámček 10 – Odpoveď Komisie na obvinenia zo zneužitia finančných prostriedkov SPP na Slovensku

Komisia konštatuje, že slovenské orgány prijali niekoľko nápravných opatrení v súvislosti s platobnou agentúrou pred opätovným udelením úplnej akreditácie. V prvých mesiacoch roku 2022 slovenské orgány stále vykonávajú plán transformácie s cieľom ďalej zlepšovať systémy vnútornej kontroly v platobnej agentúre, najmä pokiaľ ide o výdavky na rozvoj vidieka mimo systému IACS. Napriek tomu, že slovenské orgány opätovne udelili úplnú akreditáciu, pokiaľ ide o investičné opatrenia na rozvoj vidieka mimo IACS, platby obnovili až po vykonaní ďalších zlepšení. Komisia uplatňovala pozastavenie žiadostí o preplatenie nákladov, ktoré predložili slovenské orgány, až kým slovenské orgány nezastavili platby.

82. Monitorovacie kontroly predstavujú prístup kontroly vymedzený v právnom rámci EÚ, ktorý sa opiera o návštevy v teréne (v prípade nemonitorovateľných kritérií oprávnenosti, záväzkov a povinností) a využívanie nových technológií (v prípade monitorovateľných kritérií oprávnenosti, záväzkov a povinností), ako alternatívu k tradičným prístupom kontroly pre režimy a opatrenia pomoci viazané na plochu.

83. Ak podmienky oprávnenosti pomoci viazanej na plochu možno považovať za „monitorovateľné“ s použitím satelitných údajov z družíc Sentinel (alebo iných údajov s aspoň rovnocennou hodnotou), prístup monitorovacích kontrol spočíva v uplatňovaní automatizovaných procesov na kontrolu dodržiavania pravidiel. Nepresvedčivé výsledky sa kontrolujú poloautomatizovanými procesmi. Ak podmienky oprávnenosti pomoci viazanej na plochu *a priori* nie sú „monitorovateľné“ s použitím satelitnými údajov z družíc Sentinel, potom sa návštevy v teréne musia vykonať na vzorke prijímateľov. Najväčšia výhoda prístupu monitorovacích kontrol v porovnaní s tradičnými metódami teda platí vtedy, keď je možné monitorovať všetky podmienky oprávnenosti. Najmä opatrenia na rozvoj vidieka však môžu obsahovať podmienky oprávnenosti, ktoré nie sú monitorovateľné s použitím satelitných údajov z družíc Sentinel. S cieľom riešiť túto prekážku sa v návrhu Komisie na

budúci systém monitorovania plôch v členských štátoch predpokladá používanie údajov, ktoré nepochádzajú z družíc Sentinel, ako sú fotografické snímky s geografickou lokalizáciou.

84. Komisia poukazuje na to, že satelity môžu monitorovať len prítomnosť alebo neprítomnosť fyzických javov na plochách, v prípade ktorých sa žiada o podporu SPP. Presvedčivé zistenia s použitím satelitov teda môžu naznačovať splnenie alebo nesplnenie kritérií oprávnenosti súvisiacich s konkrétnymi poľnohospodárskymi činnosťami alebo podmienkami, neplatí to však, pokiaľ ide o administratívne podmienky týkajúce sa napríklad prijímateľa alebo pôdy, ktorú má k dispozícii.

85. Automatizované spracúvanie pravidelných tokov satelitných snímok umožňuje varovať poľnohospodárov pred nadchádzajúcimi lehotami, ktoré si vyžadujú konkrétne opatrenia (napríklad pokosiť pole do určitého dátumu), ako aj informovať poľnohospodárov o zistenom nesplnení kritérií oprávnenosti pre požadovanú pomoc (napríklad nedodržanie zákazu orby). V právnom rámci sa predpokladá zmena alebo stiahnutie žiadostí o pomoc prijímateľmi v stanovených lehotách.

86. Prístup monitorovacích kontrol vykonávajú príslušné orgány v členských štátoch. Prostredníctvom monitorovacích kontrol možno zistiť splnenie alebo nesplnenie podmienok oprávnenosti pre pomoc viazanú na plochu za predpokladu, že sa týkajú poľnohospodárskych činností a podmienok, ktoré možno monitorovať s použitím satelitov Sentinel. Odhalením nesúladu v súbore dotknutých pozemkov sa prostredníctvom prístupu monitorovacích kontrol znižuje riziko pre finančné prostriedky.

90. Komisia podporuje využívanie prístupu monitorovacích kontrol už od roku 2018. Okrem poskytovania bezplatného prístupu k službám prístupu k údajom a informáciám (DIAS) programu Copernicus na účely monitorovania SPP Komisia vypracovala usmerňovacie dokumenty a uľahčuje vzájomné učenie a výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, napríklad organizovaním špecializovaných stretnutí, na ktorých členské štáty, ktoré už využívajú monitorovacie kontroly, poskytujú poznatky a vymieňajú si skúsenosti na základe ich skutočného vykonávania. Komisia okrem toho podporuje členské štáty prostredníctvom odbornej prípravy, dokumentácie a riešení IT v kontexte svojej osvetovej činnosti v oblasti monitorovacích kontrol, ktorej cieľom je riešiť vnímané alebo skutočné technické prekážky pri využívaní satelitných údajov z družíc Sentinel na monitorovanie SPP.

91. V roku 2021 sa využívanie prístupu monitorovacích kontrol v členských štátoch v porovnaní s rokom 2020 zdvojnásobilo, čím sa prekonal priebežný míľnik Komisie, ktorým je pokrytie 10 % využívanej poľnohospodárskej plochy do roku 2022.

96. Komisia uvítala štúdiu Európskeho parlamentu (EP) z roku 2021, v ktorej sa zdôraznili rovnaké problémy, ktorým čelí Komisia a členské štáty pri zhromažďovaní informácií, pričom dostupnosť informácií je vymedzená požiadavkami na transparentnosť a obmedzeniami vyplývajúcimi zo všeobecného nariadenia EÚ o ochrane údajov (EÚ) 2016/679 (GDPR). Výsledky štúdie o 50 najväčších prijímateľoch sú v súlade s výsledkami, ktoré GR AGRI poskytlo Výboru EP pre kontrolu rozpočtu (CONT). Podstatnou časťou SPP (a politikou súdržnosti) sa podporujú verejné investície. GR AGRI pri viacerých príležitostiach uviedlo, že je v prípade potreby pripravené spolupracovať s EP na ďalšom zlepšovaní transparentnosti. V rámci novej SPP na obdobie 2023 – 2027 [článok 98 nariadenia (EÚ) 2021/2116] budú členské štáty povinné zhromažďovať informácie potrebné na identifikáciu prijímateľov vrátane, v uplatniteľných prípadoch, identifikácie skupiny, ktorej sú účastníkmi, ako je vymedzená v článku 2 smernice 2013/34/EÚ.

97. V rámci zdieľaného riadenia sú členské štáty zodpovedné za zverejňovanie informácií o prijímateľoch. Členské štáty by mali zabezpečiť každoročné *ex post* zverejňovanie prijímateľov finančných prostriedkov z SPP vrátane informácií o skupinách podnikov (v rámci novej SPP) na jednom webovom sídle za každý členský štát. Všetky webové sídla sú k dispozícii prostredníctvom odkazov na sídle europa.eu: https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/financing-cap/beneficiaries_en. Komisia uvažuje o tom, ako ďalej zlepšiť transparentnosť prijímateľov finančných prostriedkov EÚ v súvislosti s nadchádzajúcou revíziou nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018.

98. S cieľom riešiť niektoré problémy zdôraznené v štúdii Komisia sprístupní integrovaný a interoperabilný monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika (ktorým je v súčasnosti Arachne) na účely jeho všeobecného používania členskými štátmi. Nástroj obohacuje údaje zhromaždené na účely vykonávania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a na základe súboru ukazovateľov rizík umožňuje identifikovať prijímateľov, zmluvy a dodávateľov, ktorí sú náchylní na riziká nezrovnalostí, podvodov a konfliktu záujmov. Komisia okrem toho v súčasnosti analyzuje možnosť sprísnenia pravidiel transparentnosti v nadchádzajúcej revízii nariadenia o rozpočtových pravidlách z roku 2018.

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA BODY 99 A 100:

Je potrebné rozlišovať medzi verejne dostupnými informáciami na účely transparentnosti a informáciami dostupnými vnútroštátnym orgánom a orgánom EÚ na účely auditu a kontroly. Verejne dostupné informácie sú dostupné dva roky, zatiaľ čo informácie na účely auditu a kontroly sú dostupné päť rokov. Približne 25 % anonymizovaných prijímateľov v rámci SPP vo verejne dostupných údajoch tvoria prijímatelia, ktorým sa poskytne menej ako 1 250 EUR a predstavujú približne 1 – 2 % podpory SPP. Je to výsledok rokovaní so spoluzákonnodarcami a zohľadňuje to rozhodnutie Súdneho dvora v tejto veci, kde bolo potrebné nájsť rovnováhu medzi požiadavkami na proporionalitu a pravidlá transparentnosti.

Pokiaľ ide o VFR na roky 2021 – 2027 a nástroj NextGenerationEU, Komisia predložila návrhy na zlepšenie zhromažďovania údajov členskými štátmi o prijímateľoch finančných prostriedkov EÚ vykonávaných v rámci zdieľaného riadenia a v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Tieto návrhy zahŕňali zaznamenávanie a uchovávanie údajov o prijímateľoch finančných prostriedkov EÚ, a to aj o ich konečných užívateľoch výhod (v prípade, že prijímatelia nie sú fyzickými osobami) v štandardizovanom (elektronickom) formáte. Komisia takisto navrhla povinné používanie jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika na prístup k takýmto údajom, ich analýzu a umožnenie identifikácie na základe súboru ukazovateľov rizika, opatrení, zmlúv a prijímateľov, ktorí môžu byť náchylní na riziká nezrovnalostí, podvodov a konfliktov záujmov. Takýto nástroj by zlepšil kvalitu a porovnateľnosť údajov o prijímateľoch finančných prostriedkov EÚ na účely kontroly a auditu a umožnil by členským štátom lepšie zamerať činnosti auditu a kontroly a Komisii by umožnil lepšie zamerať úlohu dohľadu. Nariadením (EÚ) 2021/2116 sa nestanovuje povinnosť používať jednotný nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika, ktorý má poskytnúť Komisia. Pokiaľ ide o SPP, existuje však doložka o preskúmaní, podľa ktorej sa od Komisie vyžaduje, aby do roku 2025 predložila správu, v ktorej posúdi používanie jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a jeho interoperabilitu na účely jeho všeobecného používania členskými štátmi, a ku ktorej v prípade potreby priloží vhodné návrhy.

101. Komisia poukazuje na to, že platobné agentúry majú právnu povinnosť navrhnúť a vykonávať opatrenia na boj proti podvodom [nariadenie (EÚ) č. 907/2014].

SPOLOČNÁ ODPOVEĎ KOMISIE NA BODY 103 A 104:

Komisia podporuje všetky iniciatívy členských štátov zamerané na využívanie techník strojového učenia pri riadení a kontrole výdavkov SPP, a to aj s cieľom identifikovať možné nezrovnalosti a podvody a predchádzať im. Komisia podporila aj výmenu takýchto skúseností a osvedčených postupov medzi členskými štátmi, ktoré v rámci zdieľaného riadenia vykonávajú skutočnú kontrolu výdavkov.

Monitorovanie podmienok a požiadaviek oprávnenosti s použitím satelitov – napríklad prípad kosenia uvedený v bode 103 – je už teraz podstatnou súčasťou monitorovacích kontrol vo viacerých členských štátoch a v budúcnosti sa bude s povinným systémom monitorovania plôch využívať ešte častejšie. Vzhľadom na preventívny prístup zakotvený v prístupe monitorovacích kontrol sú poľnohospodári upozornení na možný nesúlad a môžu zmeniť alebo stiahnuť svoju žiadosť alebo predložiť dôkazy svedčiace o opaku. To, či nesúlad zistený monitorovacími kontrolami predstavoval nezrovnalosť alebo podvod, však nemožno určiť len na základe satelitných údajov.

105. PRVÁ ZARÁŽKA – Ochrana údajov (ako sa stanovuje vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov) môže skutočne brániť výmene informácií medzi rôznymi aktérmi. Komisia je však viazaná platnými právnymi predpismi.

Členské štáty sa takisto odvolávali na tieto právne obmedzenia týkajúce sa ochrany údajov, keď ich Komisia požiadala o vytvorenie zoznamov 50 najväčších konečných užívateľov výhod.

Z tohto dôvodu musia členské štáty v rámci novej SPP požiadať prijímateľov, aby pri podávaní žiadosti o pomoc/podporu deklarovali platobnej agentúre skupinu, ktorej sú členmi.

TRETIA ZARÁŽKA – Vzhľadom na pomerne nízku chybovosť SPP a veľmi nízku mieru preukázaných podvodov členské štáty opakovane nastolili otázku administratívnej záťaže pri riadení a kontrole SPP, ako aj otázku nákladov a prínosov v snahe ešte viac znížiť chybovosť.

ZÁVERY A ODPORÚČANIA (body 106 – 112)

Odpovede Komisie:

107. Zaberanie pôdy je zložitý a mnohostranný problém, ktorý nie je inherentne spojený so zneužívaním konkrétnych nedostatkov právnych predpisov o SPP. Pokiaľ ide o SPP, Komisia sa domnieva, že aktívne reagovala na rastúci problém zaberania pôdy, a to aj poskytnutím usmernenia pre členské štáty po nedávnej judikatúre týkajúcej sa veci C-216/19 Land Berlin.

Pokiaľ ide o monitorovanie stratégií boja proti podvodom členských štátov, Komisia poukazuje na to, že SPP je riadená v rámci zdieľaného riadenia, kde sú členské štáty na čele boja proti podvodom, a na skutočnosť, že vnútroštátne opatrenia na boj proti podvodom sú pod neustálym dohľadom prostredníctvom činností certifikačných orgánov.

108. Pokiaľ ide o riziká podvodov, ktoré majú vplyv na SPP, Komisia súhlasí s názorom EDA, že spôsoby pokusov o nelegálny príjem z finančných prostriedkov EÚ (napr. podvodníci sa snažia nadobudnúť poľnohospodársku pôdu nezákonne a následne požiadať o podporu) sú pravdepodobne výsledkom efektívneho systému riadenia a kontroly, ako je IACS-LPIS, ktorý prinútil „podvodníkov“, aby hľadali rôzne spôsoby získania pomoci.

Pozri aj odpoveď Komisie na bod 49.

Pokiaľ ide o odkaz na „zaberanie pôdy“, pozri spoločnú odpoveď Komisie na ilustráciu 7 a body 50 – 51. Komisia by chcela poukázať na to, že existuje rozdiel medzi nezákonným získaním pôdy (čo znamená nadobudnutie právneho úkonu vlastníctva pôdy prostredníctvom trestných činov, ako sú násilné činy alebo zastrašovanie) a následným skutočným splnením podmienok oprávnenosti na

jednej strane a len predstieraním splnenia podmienok oprávnenosti predložením pozmenených a/alebo falšovaných dokladov na strane druhej. V tomto prípade by mohlo ísť o problém, ktorý by mohli odhaliť opatrenia platobnej agentúry na boj proti podvodom.

111. Komisia pripomína, že vnútroštátne opatrenia na boj proti podvodom sú pod neustálym dohľadom prostredníctvom práce certifikačných orgánov a ich výročných správ pre Komisiu.

Komisia zdôrazňuje, že pokiaľ ide o opatrenia na boj proti podvodom, členské štáty majú v rámci zdieľaného riadenia vedúcu úlohu.

Komisia (GR AGRI) každoročne uskutočňuje niekoľko auditorských misií v členských štátoch, počas ktorých overuje vykonávanie stratégie auditu certifikačných orgánov a kvalitu ich práce na posúdení systému vnútornej kontroly platobných agentúr vrátane preskúmania akreditačných kritérií.

Ako jasne uviedol aj EDA, Komisia okrem toho vykonáva audity, ktoré nie sú a nemali by byť vyšetrovaniami podvodov. Komisia však vykonáva kontroly opatrení na boj proti podvodom zavedených členskými štátmi.

Pri akreditačných auditoch, ktoré vykonalo GR AGRI, sa zohľadňujú opatrenia na boj proti podvodom vykonávané platobnými agentúrami v súvislosti so zložkami akreditačných kritérií, najmä pokiaľ ide o *vnútorné prostredie, schvaľovanie žiadostí* a kritériá na *monitorovanie* (posúdenie rizika sa vykonáva vo fáze plánovania s cieľom identifikovať oblasti, na ktoré sa počas auditu treba zamerať – riziko podvodu sa vždy zohľadňuje vo fáze plánovania). V prípade potreby zistenia a odporúčania GR AGRI viedli k vykonávaniu plánov nápravy alebo zlepšenia platobnými agentúrami.

Pozri spoločnú odpoveď Komisie na body 75 až 78 a odpoveď na bod 80.

112. Pokiaľ ide o podporu nových technológií a umelej inteligencie, Komisia aktívne nabáda členské štáty, aby ich využívali. Členské štáty výrazne využívali monitorovacie kontroly. Okrem toho čoraz viac členských štátov vyjadruje záujem o testovanie nástroja Arachne. Je to aj výsledkom úsilia Komisie podporovať a vysvetľovať tieto nové technológie.

Pozri aj odpoveď Komisie na bod 91.

Odporúčanie 1 – Získať a šíriť hlbšie poznatky o rizikách podvodov a opatreniach v oblasti výdavkov na SPP

1A) Komisia prijíma odporúčanie a domnieva sa, že poskytla usmernenie. Komisia zdôrazňuje, že za návrh a vykonávanie stratégie boja proti podvodom sú naďalej zodpovedné členské štáty. Okrem usmernenia 1 týkajúceho sa práce certifikačných orgánov na všetkých akreditačných kritériách GR AGRI na zasadnutí expertnej skupiny v novembri 2021 poskytlo certifikačným orgánom osobitné usmernenie o ich úlohe pri posudzovaní opatrení platobných agentúr na boj proti podvodom spolu s osvedčenými postupmi. V súvislosti s uplatňovaním nových právnych predpisov o SPP sa preskúmajú všetky usmernenia pre platobné agentúry a certifikačné orgány a do týchto usmernení sa zahrnie osobitné usmernenie týkajúce sa opatrení na boj proti podvodom.

GR AGRI priebežne monitoruje prácu certifikačných orgánov, pokiaľ ide o posudzovanie akreditačných kritérií vrátane vykonávania opatrení na boj proti podvodom na úrovni platobných agentúr, a to prostredníctvom ročného schvaľovania účtovných závierok, pri ktorom sa skúmajú všetky správy poskytnuté certifikačnými orgánmi, a prostredníctvom osobitných misií, pri ktorých sa skúma vykonávanie stratégie auditu certifikačných orgánov.

1b) Komisia prijíma odporúčanie a bude monitorovať, ako platobné agentúry vykonávajú požiadavky týkajúce sa „pôdy, ktorá je k dispozícii“, pričom zohľadní usmernenia, pričom bude rešpektovať nový model vykonávania a zameranie na systémy členských štátov.

Okrem toho Komisia už šíri osvedčené postupy medzi členskými štátmi na všetkých vhodných fórach v prípade prvkov SPP.

1c) Komisia prijíma odporúčanie a vykoná nové horizontálne posúdenie rizika podvodov v rámci SPP včas na to, aby sa nový právny rámec vykonal k 1. januáru 2023.

Odporúčanie 2 – Podporovať využívanie nových technológií pri prevencii a odhaľovaní podvodov vo výdavkoch na SPP

Komisia prijíma odporúčanie a domnieva sa, že začala vykonávať navrhované opatrenia a bude naďalej podporovať členské štáty pri využívaní nových technológií, umelej inteligencie a strojového učenia aj na účely predchádzania podvodom a ich odhaľovania, pokiaľ tieto systémy môžu slúžiť na tento účel.

2A) Komisia prijíma odporúčanie.

Komisia by chcela upozorniť na skutočnosť, že od roku 2023 majú členské štáty plnú subsidiaritu pri navrhovaní svojich systémov kontroly a sankcií. Od roku 2023 sa povinný systém monitorovania plôch bude vzťahovať na intervencie na plochu vo všetkých členských štátoch na účely merania výkonnosti politiky. Toto povinné využívanie satelitných údajov z družíc Sentinel programu Copernicus v budúcej SPP sa zavádza s cieľom zabezpečiť spoľahlivosť výročných správ o výkonnosti členských štátov. Základné informácie, ktoré poskytne systém monitorovania plôch, môžu členské štáty využiť aj na predchádzanie nezrovnalostiam a na zníženie rizík pre finančné prostriedky.

2B) Komisia prijíma odporúčanie. Už začala vykonávať navrhované opatrenia a bude naďalej podporovať členské štáty pri využívaní nástrojov na odhaľovanie podvodov.

Komisia bude naďalej nabádať členské štáty, aby využívali integrovaný informačný systém na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika Arachne, a bude naďalej poskytovať odbornú prípravu a zabezpečovať podporu a technickú pomoc s cieľom podporiť jeho uplatňovanie a zvýšiť počet členských štátov, ktoré ho využívajú. Komisia bude zároveň pokračovať v zlepšovaní prvkov informačného systému, jeho používateľskej ústretovosti a interoperability s inými zdrojmi údajov.

2c) Komisia prijíma odporúčanie. Domnieva sa, že už si vymieňa osvedčené postupy pri identifikácii modelov podvodov. Pokiaľ ide o umelú inteligenciu a strojové učenie, Komisia však v súčasnosti zvažuje výmenu osvedčených postupov týkajúcich sa využívania umelej inteligencie vo všeobecnosti (monitorovanie a hodnotenie SPP, analýza, tvorba štatistík atď.) a v závislosti od výsledkov posúdi, do akej miery sa môže uplatňovať na odhaľovanie podvodov.